

PARĀDS – IKDIENAS LĒMUMS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Ps. 37:21, Mat. 4:3-10, Mat. 6:33, 5. Moz. 28:12, Sak. 13:11, Sak. 21:5, 2. Kor. 4:18.

ATMIŅAS PANTS:

“Dodiet ikvienam, kas tam pienākas: kam pienākas nodokļi – nodokļus, kam muiža – muižu, kam bijība – tam izrādiet bijību, kam pienākas cieņa – tam cieņu. Nepalieciet nevienam parādā neko citu kā vien savstarpēju mīlestību, jo, kas otru mīl, ir piepildījis bausību” (Rom. 13:7, 8).

Dažreiz tev var paveikties atrast kādu, kas ir labprātīgs aizdot naudu. Varbūt šis cilvēks dara to ar šķīstiem motīviem – tas ir, viņš tev grib palīdzēt tikt laukā no finansiālajām grūtībām. Bet lielākajā daļā gadījumu cilvēki neaizdod naudu aiz labas sirds. Viņi aizdod tāpēc, ka grib nopelnīt.

Mums vajadzētu darīt visu, ko varam, lai izvairītos no parādiem. Protams, noteiktos apstākļos, piemēram, pērkot māju vai mašīnu, būvējot baznīcu vai iegūstot izglītību, nauda ir jāaizņemas. Bet tas ir jādara tik gudri, cik vien iespējams, ar nodomu izkļūt no parāda, cik drīz vien iespējams.

Mums ir jābūt piesardzīgiem. Naudas tērēšana, kas mums nepieder, ir vērti Dieva ļaudīm, lai “padarītu mantkārību un mīlestību uz laicīgiem dārgumiem par valdošo viņu rakstura iezīmi. Kamēr valda šīs īpašības, glābšana un žēlastība stāv malā” (Elena Vaita “Agrīnie raksti”, 267. lpp.).

Mums ir jāuzlabo savas prasmes un spējas, lai mēs paliktu disciplinēti un darītu visu, ko varam, lai izvairītos no parādiem. Šajā nedēļā mēs aplūkosim, ko Bībele saka par dzīvošanu uz parāda.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 17. martā.

Aizņemšanās un tērēšana

Pravieši un Eliša bija devušies pēc malkas pie Jardānas upes, kad “vienam, baļķi cērtot, dzelzs cirvis iekrita ūdenī. Tas iekliedzās: ‘Ak, mans kungs, cirvis bija palienēts!’” (2. Ķēn. 6:5). Darbības vārds “aizņemties” nozīmē lietot ar atļauju kaut ko, kas pieder kādam citam. Šī atļauja ietver risku un atbildību. Aizņemta nauda būtībā nav citādāka kā palienēts cirvis.

Vienīgais iemesls, kāpēc mēs aizņemamies naudu, ir, lai to tērētu. Finansiālais risks, ko mēs uzņemamies, ir pieņemt, ka mēs varēsim to atmaksāt un ka nākotnē nebūs finansiālu pārsteigumu. Tomēr nākotne mums ir nezināma (Sak. 8:7); tādējādi naudas aizņemšanās vienmēr ietver risku.

Ko šie panti stāsta par parādu?

Ps. 37:21 _____

Sak. 5:5 _____

5. Moz. 28:44, 45 _____

Mēs varam aizņemties naudu ar domu izlietot to gudri, bet kārdināšana tērēt to, kas mums ir, pat ja tā ir aizlienēta nauda, var novest ļoti smagās problēmās. Patiešām, palienētas naudas tērēšana ļauj daudziem no mums dzīvot tā, kā mēs nevaram atļauties. Kārdināšana aizņemties un tērēt ir patērētāju kultūras sirdspuksti, kas ietekmē gan bagātos, gan trūcīgos. Kad tiekam kārdināti, mums vajadzētu meklēt Dieva aizgādību (1. Kor. 10:13), jo aizņemšanās ir lāsts (5. Moz. 28:43-45).

Nesāciet slikto ieradumu aizņemties naudu. Ja jūs to jau darāt, tad atmaksājiet atpakaļ, cik vien ātri iespējams. Mums ir jāmācās tērēt gudri un būt Dieva naudas saimniekiem, nevis jāļauj pār sevi valdīt pasaules naudai.

Vēlreiz jāatzīst, ka ir dažas situācijas, kurās ir nepieciešams aizņemties. Bet tas ir jādara piesardzīgi un ar nodomu atdot, cik vien drīz iespējams.

Kādas garīgas briesmas draud cilvēkam, kas ir pārāk iegrimis parādos? _____

Namturība un tūlītējs apmierinājums

“Un Jēkabs deva Ēsavam maizi un lēcu viru, un viņš ēda un dzēra un cēlās un gāja – tā Ēsavs nonievāja pirmdzimtību” (1. Moz. 25:34). Ēsavs bija spēcīgs vīrs, kas pavadīja laiku ārā un darīja to, kas viņam patika. Kad viņš sajuta brāļa sautējuma smaržu, viņš nekavējoties gribēja lēcas, lai gan maz ticams, ka viņš mira no izsalkuma. Atrodoties savu emociju un jūtu varā, viņš ļāva mirkļa spiedienam valdīt pār saprātu un pārdeva savas pirmdzimtības tiesības, lai gūtu tūlītēju apmierinājumu. Kad viņš gribēja atgūt savas pirmdzimtības tiesības, “kaut ar asarām acis viņš to meklēja” (Ebr. 12:17), viņš to nesaņēma.

Pretēji tam mūsu paraugs ir Jēzus. Pēc 40 dienu ilga gavēņa un esot tuvu badam, Jēzus trīs reizes tika sātana kārdināts (Mat. 4:3-10). Bet Jēzus redzēja kārdināšanas tādas, kas tās bija, un pat Savā novājinātajā stāvoklī Viņš nepadevās apmierinājumam. Jēzus dzīvoja Visu savu dzīvi, liedzot sev grēka priekus un tūlītēju apmierinājumu, un, to darot, Viņš parādīja, ka arī mums var būt vara pār grēku. Viņš nepārdeva un nezaudēja Savas pirmdzimtības tiesības, un Viņš aicina mūs visus tajās piedalīties, esot līdzmantiniekiem kopā ar Viņu (Rom. 8:17, Tit. 3:7). Mēs paturam savas pirmdzimtības tiesības, sekojot paraugam, ko Jēzus parādīja, kad tika kārdināts (1. Kor. 10:13).

Vislabākais, ko šī pasaule var piedāvāt, ir apdāvināt tūlīt un tagad, bet tā nevar piedāvāt ilgstošu laimi. Dzīvošana sev ir pretstats dzīvošanai Dievam.

Ko šie panti māca par tūlītēja apmierinājuma potenciālajām briesmām, kas draud pat uzticīgiem cilvēkiem? 2. Sam. 11:2-4, 1. Moz. 3:6, Fil. 3:19, 1. Jāņa 2:16, Rom. 8:8. _____

Ilgas pēc tūlītēja apmierinājuma ir nekontrolēta prāta simptoms, tas ir pacietības ienaidnieks, kas sagrauj ilgtermiņa mērķus, nonievājot un aizskarot atbildības sajūtu. Apmierinājuma atlikšana ir iemācīts princips. Tā ir dzīves prasme, kas palīdz mums pārvaldīt situācijas un spiedienu, īpaši kārdināšanas, ko piedāvā pasaule, tādas kā negudra naudas aizņemšanās. Tomēr kaut kā sev aizliegšana nav populāra pasaulē, kas būvēta uz ļaušanos tūlītējam apbalvojumam, ātriem risinājumiem un shēmām, kā kļūt bagātam. Ja mēs reiz esam piedzīvojuši tūlītēju apmierinājumu, mēs visdrīzāk izvēlēsimies īslaicīgu atalgojumu atkal un atkal. Dieva doto dāvanu pārvaldniekiem nav jākrit šajā slazdā.

Dzīvot savu līdzekļu robežās

“Cudrajam namā jaukas mantas un eļļa, bet muļķis tikai tērē!” (Sak. 21:20) Šis pants pretstata ekonomiski atbildīgu līdzekļu pārvaldi izšķērdīgai un greznai uzdzīvei. Muļķi neplāno, lai dzīvotu savu līdzekļu robežās. Viņi alkatīgi tērē savā pārziņā esošos līdzekļus, pat tos, kas ir palienēti, jūtot, ka finansiāla gudrība vai taupīga dzīvošana ir grūta, līdzīga negribētam ēdienam. Tomēr pat tad, kad mums ir jāaizņemas nauda, piemēram, mājai, mums tas ir jādara ar rūpīgām pārdomām un izpratni, ka mums būs jādzīvo savu līdzekļu robežās.

Bagātais var dzīvot saskaņā ar saviem līdzekļiem savas bagātības dēļ. Viņu problēma ir, ka viņi vienmēr raizējas par savu bagātību un kā to noturēt. Kad cilvēkiem ir ļoti maz un viņi dzīvo no algas līdz algai, viņi uztraucas par dzīvības, nevis bagātības uzturēšanu. Tomēr Bībele dod mums padomu dzīvot savu līdzekļu robežās, neskatoties uz to, cik daudz mums ir. Pāvils iesaka kaut ko tādu, ko mēs varētu uzskatīt par ārkārtīgi vienkāršu: “Ja vien ir iztika un apģērbs, ar to mums būs diezgan” (1. Tim. 6:8). Pāvils neuzskata laicīgus īpašumus par tik svarīgiem, jo viņam dzīvošana Kristū ir pietiekama (Fil. 1:21).

Kāds princips ir jāatceras pirms visa cita? Mat. 6:33. Kā mēs varam būt droši, ka tieši tā mēs dzīvojam savu dzīvi? _____

Mums vajadzētu domāt par saviem līdzekļiem nevis kā par ienākumiem, bet kā par resursiem, kurus mums uzticēts pārvaldīt. Budžets ir metode, ko mums vajadzētu izmantot, lai šo uzdevumu paveiktu. Budžeta plānošana ir iemācīta prasme, kas ir dziļi jāpēta. Ir vajadzīga disciplinēta darbība un pūles, lai veiksmīgi pārvaldītu līdzsvarotu finansiālo plānu (Sak. 14:15). Ja mēs nododamies, lai gūtu panākumus savā finansiālajā namturības plānā, mēs spēsim izvairīties no apkaunojošām finansiālām kļūdām.

Ja jums ir problēmas ar naudas menedžmentu, sastādiet budžetu. Tam nav jābūt sarežģītam. Jums tikai vairākus mēnešus jāsaskaita visi izdevumi un tad jāaprēķina mēneša vidējās izmaksas. Galvenais ir dzīvot savu līdzekļu robežās un darīt visu iespējamo, lai izvairītos no parāda.

Izlasi Lūk. 14:27-30. Jēzus šeit ilustrē mācekļības cenu, stāstot stāstu par celtnieku, kas aprēķināja torņa būvēšanas izmaksas un to, kas notiks, ja viņš to nevarēs pabeigt. Kādu mācību par namturību mums vajadzētu šeit smelties? _____

Pateikt “nē” parādiem

Izlasi 5. Moz. 28:12. Ko tas mums māca par iekļūšanu pārāk lielos parādos? Kādu principu mēs šeit redzam darbojamies? _____

Tā ir tikai veselīga domāšana, ja mēs izvairāmies no parādiem, cik vien varam. Raksti neiesaka mums arī galvot par citu cilvēku parādiem (Sak. 17:18, 22:26). Parāds ierobežo nākotni un liek pakļauties tā prasībām no mūsu finansiālā vājuma pozīcijām. Tas ir pievilcīgs eliksīrs, ko kristiešiem ir grūti atvairīt un pārvaldīt. Parāds varbūt nav nekas amorāls, bet tas nestiprina mūsu garīgo dzīvi.

“Ir jābūt stingrai taupībai, vai arī notiks iedzīvošanās smagos parādos. Turieties savās robežās. Bēdziet no iedzīvošanās parādos tā, it kā jūs bēgtu no spītālības.” (Elena Vaita “Counsels on Stewardship”, 272. lpp.)

Parāds var kļūt par finansiālu verdzību, kas padara mūs par “devēja kalpiem” (Sak. 22:7). Tā kā dzīvošana uz parāda šķiet tik ļoti dabiska lieta mūsdienu pasaulē, mums gribas domāt, ka tas ir normāli. Galu galā, pat veselu nāciju pastāvēšana balstās tikai uz parādiem. Kāpēc atsevišķi cilvēki nevarētu darīt to pašu? Šāda attieksme ir nepareiza.

“Noslēdziet svinīgu derību ar Dievu, ka, pateicoties Viņa svētībai, jūs samaksāsiet visus parādus un tad ne no viena neko neaizņemsieties, pat ja jums būs jāpārtiek no maizes un auzu putras. Ir tik viegli, klājot galdū, iztērēt no kabatas vēl kaut kam liekus divdesmit piecus centus. Rūpējieties par penijiem, un dolāri paši par sevi parūpēsies. Šeit mazdrusciņ, tur mazdrusciņ, un tad vēl kaut kas tiek nopirkts, drīz pārvēršot centus par dolāriem. Aizliedziet sev vismaz tik ilgi, kamēr esat parādos. [...] Nevilcinieties, nekļūstiet mazdūšīgi un negriezieties atpakaļ. Aizliedziet savai garšai, aizliedziet izdabāšanai ēstgribai, taupiet penijus un maksājiet parādus. Ticiet no tiem vaļā, cik vien ātri iespējams. Kad jūs atkal varēsiet kļūt par brīviem cilvēkiem, neesot nevienam neko parādā, jūs būsiet sasnieguši lielu uzvaru.” (Elena Vaita “Counsels on Stewardship”, 257. lpp.)

Parāds ir vājās pamats, uz kā stāvēt kristiešiem. Tas var būt kaitīgs mūsu garīgajai pieredzei un ietekmēt mūsu spēju finansiāli uzturēt Dieva darbu. Tas laupa mums spēju dot citiem ar uzticību un laupa iespējas iegūt Dieva svētības.

Kādas ir dažas no izvēlēm, ko jūs varat izdarīt tieši tagad, lai palīdzētu jums izvairīties no jebkādiem nevajadzīgiem parādiem? Ko jums vajadzētu sev aizliegt, lai neiedzīvotos parādos?

Taupīšana un ieguldīšana

Skudras strādā, lai nodrošinātu iztiku ziemai (Sak. 6:6-8). Mēs rīkojamies gudri, ja ņemam vērā viņu rīcību un regulāri ietaupām naudu īpašam nolūkam. Ietaupīšanas galvenā doma ir, lai būtu pieejami resursi dzīvošanai vai kādām vajadzībām, nevis lai izšķiestu vai uzkrātu to, ko mēs nopelnām. Naudas pārvaldīšana prasa gudrību, budžeta plānošanu un disciplīnu. Ja viss, ko mēs darām, ir taupīšana sev, mēs apzogam Dieva īpašumu, nevis pārvaldām to.

“Nevajadzīgi izdota nauda ir dubults zaudējums. Tā ne tikai ir pazaudēta, bet arī tās potenciālais ieguvums ir aizgājis. Ja mēs to būtu atlikuši, tas virs zemes varētu tikt pavairots ar ietaupīšanu vai Debesīs ar došanu. [...] Taupīšana ir disciplīna, kas attīsta varu pār naudu. Tā vietā, lai ļautu naudai pārņemt mūs, uz kuriem vien mūsu iegribas sliecas, mēs pārņemam kontroli.” (Randy C. Alcorn, Money „Possessions and Eternity” (Carol Stream: Illinois, Tyndale House Publishers, 2003), p. 328)

Izlasi Sak. 13:11, Sak. 21:5 un Sak. 13:18. Kādi praktiski vārdi šeit mums ir doti, lai palīdzētu mums labāk pārvaldīt finansiālos jautājumus? _____

Pārvaldnieki taupa naudu ģimenes vajadzībām un iegulda Debesīs, pārvaldot Dieva aktīvus. Runa nav par to, cik daudz cilvēkam pieder, bet gan par bībelisku pārvaldes plānu, lai arī kāda būtu jūsu finansiālā situācija. Ietaupīšanai ģimenes vajadzībām vajadzētu notikt gudri. Lai samazinātu jebkuru zaudējumu, ir jāriskē (Māc. 11:1, 2). Divi veiksmīgi instrumenti šajā modelī ir strādāšana pie šādas samazināšanas pirms savu vēlmju apmierināšanas (Sak. 24:27) un tad kvalificēta padoma meklēšana no citiem (Sak. 15:22). Apmierinot vajadzības un bagātībai pieaugot, mums ir jāpatur prātā “Kungu, savu Dievu, jo Viņš dod tev spēku iemantot labklājību, piepildīdams savu derību, ko Viņš zvērējis taviem tēviem, kā šodien” (5. Moz. 8:18).

Visdrošākais ieguldīšanas modelis Dieva pārvaldniekam ir ieguldīt “Debesu valstībā” (Mat. 13:44). Tur nav inflācijas, risku, zagļu vai ekonomiskās lejupslīdes. Tas ir kā naudas maks, kas nekad nenodilst (Lūk. 12:33). Kristus pieņemšana atver kontu, un desmitā atgriešana un ziedojumi ir noguldījumi. Tas ir, lai arī cik ļoti mums jāpūpējas par savām laicīgajām lietām, piemēram, jāmaksā rēķini, mums vienmēr jāpatur redzeslokā arī mūžīgās patiesības.

Izlasi 2. Kor. 4:18. Kā mēs varam paturēt šo patiesību vienmēr savā priekšā, vienlaikus dzīvojot šeit kā atbildīgi pārvaldnieki? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Katra dabiskā spēja, prasme vai dāvana nāk no Dieva, vienalga, vai mēs esam ģenētiski to mantojoši, vai tā radusies vides un izglītības ietekmē, vai arī abi kopā. Vienādojuma svarīgā daļa ir tā, ko mēs darām ar savām spējām un prasmēm. Dievs gaida, ka pārvaldnieki mācīsies būt kungi pār savām prasmēm un spējām, pateicoties savai izglītībai un praktiskajai pieredzei (Māc. 10:10).

Becalēls bija pildīts “Dieva Garu, gudrību un saprātu, ar atziņu un visādām mācām” (2. Moz. 35:31). Viņam un Āholiābam (2. Moz. 35:34) bija spējas mācīt citiem savu amatu.

Mēs varam mācīties būt labāki pārvaldnieki un īpaši izvairīties no parādiem, dzīvojot materiālistiskā pasaulē. Mums vajadzētu vienmēr attīstīt savas prasmes lasot, apmeklējot seminārus, formālajā izglītībā (ja vien iespējams) un beigās praktiski izmēģinot to, ko esam mācījušies. Savu prasmju attīstīšana padara mūs spējīgus dot vislabāko Dievam un būt labiem pārvaldniekiem.

Līdzība par talantiem norāda, ka katrs kalps saņēma talantus “katrs pēc viņa spējām” (Mat. 25:15). Divi kalpi divkāršoja viņiem iedoto daudzumu, bet trešais paslēpa to zemē. Mums vajadzētu vienmēr censties uzlabot to, kas mums ir, bet talanta aprakšana neparāda nekādas spējas vai prasmes. Naudas pārvaldīšana, izkļūšana no parādiem, disciplīnas izkopšana un praktiskā pieredze attīsta kompetences, kas ir Dieva svētības. Lai kļūtu prasmīgi un veiksmīgi kādā lietā, mums jāvingrinās atkal un atkal.

“Kad dzīvē tiek īstenotas ikdienas dzīves mācības, tām ir dziļa un ilgstoša ietekme uz raksturu. Timotejs mācījās šīs mācības un ieviesa praktiskajā dzīvē. Viņam nebija nekādu īpaši spožu talantu, bet viņa darbs bija vērtīgs, jo viņš izmantoja savas Dieva dotās spējas kalpošanā Kungam.” (Elena Vaita, “Apustuļu darbi”, 205. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Lai gan kristiešiem vienmēr ir svarīga paškontrolē, īpaši svarīga tā ir tad, ja paškontroles trūkums var novest pie finansiālām grūtībām vai sagrāves. Ko mēs kā draudze varam darīt, lai palīdzētu tiem, kam varētu draudēt briesmas šīs problēmas dēļ?

2. Izlasi Rom. 13:7, 8. Kā mēs varam attiecināt šos vārdus uz savu ikdienas dzīvi un uz savām attiecībām ar citiem?

3. Ir cilvēki, kas apgalvo, ka mums nevajadzētu uztraukties par nonākšanu parādos, jo Jēzus drīz nāks. Ko jūs atbildētu uz šādu apgalvojumu?